

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРШЕННЯ

Бодарєва Т.

Національний університет харчових технологій

Малий бізнес є основою для створення середнього, а з представників середнього бізнесу виходять великі підприємства та фірми, які у подальшому стають основою економіки. Тому доцільно розглядати саме проблему розвитку малого бізнесу і питання його фінансового забезпечення.

Негативний вплив світової фінансової кризи на економіку України закономірним чином позначився й на розвитку вітчизняного підприємництва. І в першу чергу мова йде про малий та середній бізнес, який не має достатніх резервних ресурсів та страхових інструментів для самостійного подолання кризового тиску, який з кожним днем лише посилюється. Однією з найвагоміших перепон на шляху діяльності малих підприємств в умовах кризи є відсутність достатньої кількості фінансових ресурсів.

Для фінансової підтримки малого підприємництва в Україні функціонують: 176 банків і 1369 їхніх філій; 1740 небанківських фінансово-кредитних установ, у тому числі 1441 кредитна спілка [1].

Доволі привабливим виглядає залучення фінансових ресурсів суб'єктами малого бізнесу на фінансово-кредитному ринку. Однак відмітимо, що інфраструктура фінансово-кредитного ринку в Україні все ж не зовсім розвинена. Єдиним реальним джерелом залучення коштів у таких умовах залишається банківська система. Потрібно відзначити, що ставки на банківські позики для малого бізнесу в Україні за останніх 3-5 років суттєво знизились, це особливо стосується ресурсів з програм фінансування розвитку малого бізнесу [3].

Банківські установи не зацікавлені у видачі довгострокових ризикованих позик, адже малий бізнес не володіє потрібним забезпеченням та початковим капіталом (банки не видаватимуть позик під інвестиції без участі кредитора у проєкті своїми коштами на рівні меншому за 40 — 50 %). Окрім того процес отримання позики вимагає доволі суттєвих додаткових витрат для позичальника при оформленні документів. Для банків у сучасних умовах вигідніше кредитувати споживчі та іпотечні потреби фізичних осіб. Ризик неповернення у цій сфері нижчий, а доходи — вищі.

Корпоративне кредитування малого бізнесу в багатьох банках заморожене. Деякі банки видають позики під заставу депозитів. Відсоткова ставка за такими

кредитами на 1-3 процентних пункти вище від депозитної ставки. Переваги цих позик очевидні — вони дешевші, ніж у середньому по ринку. Втім, небагатьом бізнесменам вигідно заморожувати гроші на депозитному рахунку лише для того, щоб отримати кредит — та ще й на меншу, ніж вклад, суму [3].

Потенційним джерелом отримання коштів для розвитку малого бізнесу є ресурси кредитних спілок. Привабливими тут є швидкість та низькі вимоги до забезпеченості позик (або їх відсутність). Проблемами у цій сфері є: дорожнеча цих позик, обмеженість ресурсної бази кредитних спілок та терміну користування коштами (до одного року). Як висновок, ці ресурси не можуть задовольнити потреби розвитку малого бізнесу.

Деякі бізнесмени розраховують залучити капітал за рахунок коштів іноземних фондів прямих інвестицій. Серед фондів, які активно інвестують в Україну, — East Capital, SigmaBleyzer, Horizon Capital, Icon Private Equity.

Оцінюючи державне фінансування розвитку малого бізнесу, можна стверджувати фактичну його відсутність. Україна пішла шляхом зниження рівня податкових вимог. Зважаючи на важливість розвитку малого бізнесу для економіки країни, важливу роль у процесі його фінансування має відігравати держава. Комплекс державних фінансових механізмів підтримки малого бізнесу повинен складатись з використання гарантійних фондів кредитування малих підприємств; пільгового кредитування та часткову компенсацію відсоткових ставок по кредитах; надання фінансової підтримки інноваційної діяльності;

Таким чином одним із стратегічних напрямів в організації успішного малого бізнесу в нашій країні має бути дієва підтримка з боку держави та великих компаній, пошук нових методів фінансування малих підприємств і створення орієнтованої на них фінансової інфраструктури.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Богун К. В. Удосконалення фінансової інфраструктури малого підприємництва в межах державно-приватного партнерства / К. В. Богун // Вісник Криворізького економічного інституту КНЕУ — 2010. — № 3. — С. 104 — 108.

2. Другов О. О. Аналіз джерел фінансування розвитку малого та середнього бізнесу в Україні / О. О. Другов // Стратегічні пріоритети — 2008. — № 4. — С. 115 — 120.

3. Щипанська М. В., Кругляно А. В. Фінансування малих підприємств в Україні в умовах економічної кризи. [Електронний ресурс] — Режим доступу: // <http://intkonf.org/>.

Науковий керівник: Говорушко Т.А.